

HSN § 57**RS Remiss. Motion. Angående
sjunkande barnafödande**

Ärendenummer: HSN 2026/330

Paragraf föregående instans: HSN-AU § 53

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att avslå motionen.

Sammanfattning

Eva Gahnström (C) yrkar i en motion att:

- Hälso- och sjukvårdsnämnden utreder kostnader och konsekvenser ur ett samhällsekonomiskt perspektiv angående att erbjuda två samhällsbetalda IVF behandlingar, som leder till fullgångna graviditeter per familj.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har fått motionen remitterad till sig från regionstyrelsen.

Bakgrunden till motionen är ett minskat barnafödande och att förstföderskorna blir allt äldre vilket påverkar antalet barn per kvinna. Ökad ålder hänger ihop med minskad fertilitet vilket leder till att många par behöver hjälp för att kunna få barn och där är IVF den metod som lyfts fram i motionen. Sveriges regioner betalar vanligtvis upp till tre IVF-behandlingsomgångar för ett första barn. Kostnaden för patienterna är motsvarande patientavgift. Motionären menar att det blir en klassfråga om par sedan vill få ett syskon då det bekostas av paret själva.

Efter kontakt med motionären för förtydligande framgår det att motionen avser två fullgångna graviditeter, det vill säga två barn per familj.

Region Gotland finansierar, som övriga regioner, idag tre IVF-behandlingsomgångar per par. Regionerna har dessutom lite olika regler såsom ålder, hur länge paret varit tillsammans, gräns för BMI etcetera för att de ska kunna erbjudas IVF. Om paret senare vill försöka få ett syskon bekostas det av paret själva antingen delvis om det finns frysta embryon kvar för insättning eller helt ny behandlingsomgång vilket är dyrare.

I regeringens vårbudget 2026 föreslås ett nytt statsbidrag om 327 miljoner kronor till regionerna för IVF-behandlingar. Dock avses inte syskonförsök utan en utökning från tre till sex IVF-behandlingsomgångar per par för att få ett barn. Diskussioner har förts kring syskonförsök men det ingår inte i årets satsning.

IVF-behandlingar genomförs inte på Gotland utan när det blir aktuellt skickas remiss till Karolinska universitetssjukhuset i Huddinge. De fyra senaste åren har hälso- och sjukvården på Gotland skickat 176 remisser till Huddinge. Uppdelat per år ger det följande siffror 2022: 42, 2023: 35, 2024: 42 och 2025: 57.

Hälso- och sjukvården på Gotland följer de nationella riktlinjer som finns för IVF-behandlingar och där inkluderas inte syskonförsök. Ska eventuella syskonförsök erbjudas behövs nationella riktlinjer för det för att erbjuda en jämlik och likvärdig hälso- och sjukvård över hela landet. Annars riskerar hälso- och sjukvården och enskilda medarbetare att hamna i situationer där beslut ska tas vilka som ska erbjudas syskonförsök och inte. Det handlar även om vilka regler för syskonförsök som ska gälla då det inte finns definierat idag.

Några garantier för att IVF-behandlingar ska leda till fullgångna graviditeter går inte heller att ge oavsett antal behandlingsomgångar.

Bedömning

Motionen är behjärtansvärd och att vara i en situation som par och ha kämpat länge för att få barn kan innebära stress, press och sorg. Dock anser inte hälso- och sjukvårdsförvaltningen att avsteg ska göras från nationella riktlinjer utan menar att ska förändringar göras bör det ske nationellt för att ge en jämlik och likvärdig hälso- och sjukvård i hela Sverige.

Ärendets behandling under mötet

Yrkanden

Eva Ahlin (C) yrkar instämmande av Pieter Barnard (V) bifall till motionen.

Ordföranden Filip Reinhag (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Ordföranden Filip Reinhag (S) ställer yrkandena emot varandra och finner att arbetsutskottets förslag vunnit bifall.

Bakgrund HSN-AU § 53

Arbetsutskottets förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden

- Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2026-04-29

Yttrande hälso- och sjukvårdsnämnden daterad 2026-06-17

Motion daterad 2026-03-23

Skickas till

Regionfullmäktige